

Regional plan for samfunns-
tryggleik, del 4

Korleis skal vi møte
utfordringane?

Handlingsprogram 2023-2024

Del 4 Korleis skal vi møte utfordringane?

Denne handlingsdelen inneheld strategiar og tiltak som er viktige for å følge opp måla i del 1 og funna i del 3.

Handlingsprogrammet gjeld for heile planperioden (2023-2035).

Fleire av tiltaka frå FylkesROS 2022 er innarbeida. Samstundes må ein sjå desse dokumenta i samanheng.

4.1 Strategiar for å nå måla

Korleis skal vi arbeide i tida framover for å nå måla vi har sett oss? Ein strategi er «vegen til målet». Strategiane skal vere til hjelp i arbeidet med å betre samfunnstryggleiken i Innlandet.

Figur 4.1. Figuren syner oppbygginga av planen med mål, strategiar og tiltak. Del 4 omhandlar strategiar og forslag til tiltak.

Vi har valt fem strategiar for å nå måla i planen:

1. Utnytte og auke kompetansen innan samfunnstryggleik

+

For å førebygge og møte dei utfordringane vi står ovanfor i framtida, må vi ta betre i bruk eksisterande og utvikle ny kunnskap innan ulike tema i arbeidet med samfunnstryggleik. Dette er til dømes naturfare, det digitale trusselbilete og eit klima i endring.

Vi må saman arbeide aktivt for å sette innbyggjarar, verksemder og organisasjonar i stand til å handtere utfordringane og ha god eigenberedskap.

Kompetansen om cyber- og informasjonstryggleik bør auke i kommunar, verksemder, organisasjonar og i befolkninga elles. Innlandet har fleire solide kompetansemiljø. Desse kan og bør bidra til å auke både nasjonal, regional og lokal kompetanse innan samfunnstryggleik og beredskap.

2. Sikre ei framtidsretta arealplanlegging og forvaltning som bidreg til betre samfunnstryggleik

+

Samfunnstryggleik sikrast blant anna gjennom langsiktig planlegging. Vi må sikre at forvaltning og planlegging implementerer og bygger på eit oppdatert kunnskapsgrunnlag kring samfunnstryggleik.

Forvaltning og sakshandsaming i Innlandet må halde høg kvalitet og basere seg på oppdaterte ROS-analyser. Vi må saman styrke samordninga av planverk og tiltak. Arealbruken i Innlandet må ta omsyn til samfunnstryggleiken på ein hensiktsmessig måte.

Vi må syte for at Innlandet si rolle som matprodusent blir styrka og ta vare på matjordane våre. Utmarka er ein stor ressurs i Innlandet og framover må vi sjå denne som ein viktigare ressurs i matproduksjonen.

Vi bør praktisere jordvernet særleg strengt når det gjeld forslag til omdisponering av areal til føremåla bustad, næring og fritid. Ved utforming av anlegg til samferdsel (veg, bane med meir.) skal ein søke å redusere beslaget av matjord til eit minimum.

I samband med forslag om omdisponering av dyrka eller dyrkbar jord til utbyggingsføremål, bør det utarbeidast ei alternativvurdering der òg omsyn til transport, mobilitet, friluftsliv, kulturminne, vassmiljø og naturmangfald blir vurdert.

Kommunane bør ved rullering av kommuneplanen sin arealdel gjere ei ny vurdering av dyrka eller dyrkbar jord som er avsett til utbyggingsføremål i gjeldande kommuneplan og som ikkje er regulert. Det skal leggjast til rette for levedyktig, stabil og berekraftig busetting og landbruk i heile Innlandet.

Tiltak bør planleggast, etablerast og driftast på bakgrunn av ein reguleringsplan. Kartlegging av naturfarar, flaum-, overvatn-, erosjons- og skredfarar skal skje så tidleg som mogeleg i planprosessen, og ligge som viktige premissar for vidare arbeid.

Kommunane, fylkeskommunen og staten skal aktivt arbeide med å førebu Innlandssamfunnet på klimaendringane og ruste Innlandet til betre å handtere andre relevante truslar.

Energiforbruk og energiforsyning må tas sterkare inn i arealplanlegginga. Energiproduksjon krev areal, som vil gi interessekonfliktar til natur, miljø og estetikk. Det lyt gjerast gode og heilskeplege vurderingar i

planlegginga for å bidra til ei tilstrekkeleg og robust kraftforsyning, som bygger opp om måla vi har om meir fornybar energi.

3. Sikre tilstrekkeleg og robust energiforsyning

+

Vi er avhengig av ei sikker og robust kraftforsyning for å få samfunnet vårt til å fungere i ei tid der vi treng meir energi. Tilstrekkeleg energi bør sikrast på ein slik måte at det ikkje går utover omsynet til miljø, klima og natur.

Konsekvensane av eventuelle nye inngrep og installasjonar må utgreiast på ein kunnskapsbasert måte. Energiøkonomisering må bidra til å redusere etterspørselen etter meir energi. Effektivisering, utvikling og oppgradering av eksisterande vasskraftanlegg, bør prioriterast.

Vi må legge til rette for utvikling av fornybare og robuste løysingar for energiproduksjon og lagring for å bidra til auka stabilitet i forsyninga. Mogelegheitene for auka bruk av sol, vind, vatn, jordvarme, bioenergi og eventuelt kjernekraft er døme på energiløysingar som bør bli utgreia vidare. Målet er ei robust kraftforsyning med ein hensiktsmessig samansetning av energiløysingar.

Straumettet må vere robust og ha tilstrekkeleg overføringskapasitet internt i fylket og mellom landsdelar. Dette heng på nasjonale myndigheiter, men Innlandet bør vere tydelege på det regionale behovet inn i den nasjonale diskusjonen. Kraftleidningar kan vere sårbare for ekstremvær (vind) og dette må vi ta omsyn til i framtida.

Det må bli lagt større vekt på omsynet til samfunnstryggleik og samfunnsnytte. Det bør bli utarbeidd nasjonale kriterier for samfunnsnytte ved prioritering av nett-tilknytning.

4. Sikre og utvikle infrastruktur som toler framtidige utfordringar og tek vare på samfunnet sitt grunnleggande behov

+

Samfunnsplanlegging må sikre at ny eller eksisterande infrastruktur er tilpassa og sikra mot ulike farar og skade. Planmyndigheitene må ha særskild fokus på at funn i risikovurderingar og frå hendingar vert lagt til grunn ved revisjon av areal- og samfunnsplanar.

Infrastruktureigarane i Innlandet skal ha god oversikt over tilstanden og kritiske punkt på eigen infrastruktur. Dei skal arbeide systematisk med å følge opp og avdekke svakheiter.

Vi vil arbeide for å sikre at kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjonar toler framtidig utfordringar, samstundes som vi arbeide systematisk for å redusere og avdekke sårbarheiter.

Vi vil arbeide for å overføre meir gods frå veg til bane for å oppnå eit meir robust transportsystem.

Vi vil vidareføre samarbeidet om full dekning av høgfaringsbreiband i Innlandet og sikre ei meir robust drikkevassforsyning til innbyggjarane.

5. Auke samarbeidet for å betre samfunnstryggleiken

+

Ressursane vi har bør nyttast på ein best mogeleg måte.

Optimal ressursbruk inneber blant anna at vi styrkar samarbeidet mellom frivillige organisasjonar, offentlege aktørar, næringsliv og akademia innan samfunnstryggleik og beredskap. Vi bør kjenne godt til kvarande og sikre god dialog. Vi bør auke samarbeidet mellom det sivile samfunn og Forsvaret, både i øvingar og ved handtering av større hendingar.

Innlandssamfunnet må aktivt ta i bruk det nye nasjonale varslingsystemet når dette blir operativt, for slik å kunne varsle fastbuande, deltidsinnbyggjarar og besøkande.

Vi vil legge til rette for å auke samarbeidet og erfaringsutvekslinga mellom kommunane i arbeidet med samfunnstryggleik og beredskap.

4.2 Korleis følger vi opp planen?

Regional plan er eit reiskap for god samfunnsplanlegging og samordning av tiltak på tvers av kommunegrenser og verksemdar i Innlandet. Den gir retninga for arbeidet med samfunnstryggleik i Innlandet fram mot 2035.

Fylkestinget er regional planmyndigheit og har det overordna ansvaret for planen

Innlandet fylkeskommune, som regional utviklingsaktør, har ansvaret å koordinere oppfølging av planen, men dette er ein plan for heile Innlandssamfunnet og derfor er regionalt partnerskap ein sentral arena for samordning.

I regionalt partnerskap er Statsforvaltaren i Innlandet, Kommunanes sentralforbund (KS), NAV Innlandet, LO, NHO, Fagskolen Innlandet, Innovasjon Norge, HINN og NTNU og Innlandet fylkeskommune representert. Innlandet fylkeskommune har leiinga og er sekretariat for partnerskapet.

Årleg status

Kvart år legg fylkeskommunen fram status frå arbeidet med oppfølging av planen til fylkestinget. Drøftingar i og innspel frå blant andre Fylkesberedskapsrådet, interkommunale politiske råd og regionalt partnerskap er grunnlaget for denne statusen.

Det mest sentrale blir rullering og kva tiltak som skal prioriterast komande år.

Resultatet av dei to nasjonale utgreiingane (Totalberedskapskommisjonen og Forsvarskommisjonen) vil bli tatt hensyn til i rulleringa av handlingsprogrammet.

Må bli sett i samanheng med andre planar

Regional plan for samfunnstryggleik, er ein av tre nye regionale planar i Innlandet i 2023, og planen må bli sett i samanheng med "Regional plan for det inkluderande Innlandet" og "Regional plan for klima, energi og miljø".

Særleg "Regional plan for klima, energi og miljø" har mange grensesnitt med denne planen.

Samstundes har andre regionale planar i Innlandet fleire grensesnitt til denne planen. Det gjeld særleg regionale planar for vassforvaltning. Det same gjeld andre planar og strategiar (til dømes Mjøsbyen). Rettleiarar, herunder det pågåande arbeidet "Klimavennlig stedsutvikling i hyttekommuner" må òg bli sett i samaheng med denne planen.

4.3 Tiltak

Her finn du tiltak knytt opp til planen sine hovudtema. Planen kjem med om lag 100 tiltak som bygger opp om utfordringane og mogelegheitene slik dei er skildra i del 3.

Dei fleste tiltaka som blir foreslått er geografisk uavhengige. Samstundes vil dei krevje ei ulik tilnærming der kvar einskild region bygger på styrkane sine for å møte sine utfordringar. Læring og samarbeid på tvers av regionar og kommunar er vurdert som noko som bør styrkast.

Det er lagt inn kven som har eit hovudansvar for gjennomføring av tiltaket, kven som er aktuelle samarbeidspartnarar og om tiltaket er aktuelt på kort (1-4 år) eller lang (4-12 år) sikt.

Tiltak som er starta opp må bli prioritert for oppfølging etter vedtak. Tiltaka blir prioriterte årleg i samband med gjennomgang av handlingsdelen.

Der det er mogeleg, har vi lagt inn ei førebels grov vurdering av årlege kostnader; låg (<500 000 kroner), middels (<2 000 000 kroner), høg (>2 000 000 kroner).

Strategi 1: Utnytte og auke kompetansen innan samfunnstryggleik

Temaovergripande tiltak

+

S1a

Tiltak: auke kompetansen om korleis barn og unge skal ivaretakast før, under og etter kriser. I dette ligg til dømes å vidareføre beredskapsråd for barn og unge, og involvere interessene til barn og unge i arbeidet med risiko- og sårbarheitsanalyser og i arbeidet med samfunnstryggleik elles

Ansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet

Medansvarleg: kommunane, Innlandet fylkeskommune, Høgskolen i Innlandet, Røde Kors, NTNU med fleire

Tidsperspektiv: lang

Kostnad: middels

S1b

Tiltak: vidareføre fagnettverk for kommunale beredskapskoordinatorar (tiltaket er sett i verk)

Ansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet

Medansvarleg: kommunar

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S1c

Tiltak: evaluere hendingar og tilgjengeleggjere/dele funn (tiltaket er sett i verk)

Ansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet

Medansvarleg: beredskapsaktørane i Innlandet

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S1d

Tiltak: auke kompetansen om samfunnstryggleik og beredskap gjennom til dømes ved å vidareføre etablerte arena, konferansar og nettverk. Ta i bruk utdanningsinstitusjonane til å framskaffe meir kunnskap og forskning (vidaregåande skular, bachelor-, master og doktorgradsarbeid) samfunnstryggleik og beredskap i Innlandet.

Søke etter mogelegheiter for samarbeid i Europa

Ansvarleg: fleire

Medansvarleg: beredskapsaktørane i Innlandet

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S1e

Tiltak: vidareutvikle kartverktøy som InnlandsGIS for bruk i beredskapsarbeid

Ansvarleg: Geodatasamarbeidet i Innlandet

Medansvarleg:

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S1f

Tiltak: vidareutvikle og auke kompetansen rundt eigenberedskap (hushaldning, verksemdar, organisasjonar).

Bidra inn til ev. revidering av dei nasjonale anbefalingane for eigenberedskap*

Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune

Medansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet, kommunar, NHO, verksemdar, organisasjonar, DSB med fleire

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S1g

Tiltak: etablere og gi informasjon om oppmøtestad for innbyggjarane ved krise

Ansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet

Medansvarleg: kommunane og Innlandet fylkeskommune

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg/middels

S1h

Tiltak: utvikle kommunikasjonsplanar for krisehandtering (før, under og etter), herunder òg oppmøtestader ved krise. Sjå på korleis ulike kommunikasjonskanalar kan nyttast (digitale og anlaoge). Sikre at folk er kjent med manuelle rutiner viss dei har behov for tenester under EKOM-bortfall*

Ansvarleg: beredskapsaktørane

Medansvarleg:

Tidsperspektiv: kort
Kostnad: låg/middels

S1i

Tiltak: gjennomføre GrenseROS i samarbeid med svenske myndigheter
Ansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet
Medansvarleg: Innlandet fylkeskommune, grensekommunane, grensekomiteen, nødetatar, HV05 med fleire
Tidsperspektiv: kort
Kostnad: låg

S1j

Tiltak: utarbeide indikatorsett for å følge utviklinga/måloppnåing til dei nye regionale planane
Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune
Medansvarleg: relevante beredskapsaktørar
Tidsperspektiv: kort
Kostnad: låg

Naturfare og klimaendringar

+

S1k:

Tiltak/aktivitet: vidareutvikle innlandsGIS og Innlandsstatistikk som kunnskapskjelde til klimaendringar
Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune
Medansvarleg: Statsforvaltaren
Tidsperspektiv: kort
Kostnad: middels

S1l:

Tiltak/aktivitet: utarbeide regionalt kunnskapsgrunnlag for klimatilpassing (skal til dømes innehalde skildringar av risikoområde og kostnytteanalyser for å identifisere kva førebyggjande tiltak som gir lønnsemd for fylket)*
Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune
Medansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet
Tidsperspektiv: kort
Kostnad: middels

S1m

Tiltak/aktivitet: Sikre varslingsrutinar for bekymringsmeldingar til relevante myndigheiter om naturfarer, inkludert eit system for kartlegging av innrapporterte bekymringar*
Ansvarleg: Bør utarbeidast nasjonalt
Medansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet og NVE

Tidsperspektiv: lang

Kostnad: låg/middels

S1n

Tiltak/aktivitet: syte for oversikt med høveleg metode (satellitt, flyfoto etc.) for å kartlegge omfang og utbreiing av hendingar (syte for avtale mellom aktørane om dette)

Ansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet

Medansvarleg: relevante beredskapsaktørar

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: høg

Matproduksjon og sjølvforsyning

+

S1o

Tiltak: følge opp tiltaksplan for jordbruket i Innlandet 2022– 2024

Ansvarleg: partane i tiltaksplanen

Medansvarleg:

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: middels

S1p

Tiltak: spre kunnskap om funn i FylkesROS knytt til forsyningskjeda for matproduksjon

Ansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet med fleire

Medansvarleg: kommunane, næringsorganisasjonene med fleire

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S1q

Tiltak: vidareutvikle fagnettverk for matprodusentar i Innlandet (matnettverk Innlandet)

Ansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet med fleire

Medansvarleg: næringsorganisasjonane, Innlandet fylkeskommune med fleire

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

Allmennfarleg smittsam sjukdom og smittevern

+

S1r:

Tiltak: vidareutvikle og oppdatere digitale verktøy og kurs for smittesporing (td. E- læringskurs) og kommunikasjon mellom aktørane

Ansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet

Medansvarleg: utdanningsinstusjonar, private aktørar og nasjonale myndigheiter

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: middels

S1s:

Tiltak: regional kompetanseheving om antibiotikabruk og resistens. Kurs. Oppfordre til deltaking i "Riktigere antibiotikabruk i kommuner" (RAK) og "Riktigere antibiotikabruk for sykehjem i kommunene" (RASK)

Ansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet med fleire

Medansvarleg: Antibiotikasenteret for primærmedisin, Innlandet fylkeskommune med fleire

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S1t:

Tiltak: auke kompetansen innan helseberedskap blant tilstette i kommunar og utdanning

Ansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet

Medansvarleg: kommunar, utdanningsinstitusjonar med fleire

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: middels

Cybertryggleik og informasjonstryggleik

+

S1u

Tiltak: stimulere til at fleire tek fagbrev og høgare utdanning innan cybertryggleiksområdet

Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune

Medansvarleg: næringsliv, Innlandet fylkeskommune og andre relevante samarbeidspartnarar

Tidsperspektiv: lang

Kostnad: låg

S1v

Tiltak: aktivt delta i tryggleiksmånaden (oktober) og slik sette cybertryggleik på agendaen i eiga verksemd

Ansvarleg: fleire

Medansvarleg: næringsliv og offentlege verksemder

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S1w

Tiltak: styrke arbeidet med å få Kommune C-SIRT til å bli ei nasjonal teneste med grunnfinansiering over statsbudsjettet

Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune

Medansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet, kommunane med fleire

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S1x

Tiltak: auke implementeringa av NSM sine grunnprinsipp for cybertryggleik

Ansvarleg: fleire

Medansvarleg: Innlandet fylkeskommune, Statsforvaltaren i Innlandet, kommunar og verksemdar i Innlandet

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

Drikkevatn og avløp

+

S1y

Tiltak: utarbeide beredskapsplanar med god kvalitet for drikkevassforsyninga og avløp

Ansvarleg: kommunane

Medansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet, Mattilsynet

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

Reiseliv og deltidsinnbyggjarar

+

S1z

Tiltak: kompetanseløft i risiko- og sårbarheitsanalyser for arrangørar (idrett, kultur med fleire)

Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune

Medansvarleg: politiet med fleire

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

Forsvar og sivil/militært samarbeid

+

S1æ

Tiltak: kunnskapsdeling mellom Forsvaret og utdanningsinstitusjonar, relevant for tematikken samunnstryggleik, beredskap og metodar

Ansvarleg: utdanningsmiljøa og Forsvaret

Medansvarleg: beredskapsaktørane

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

Strategi 2: Sikre ei framtidsretta arealplanlegging og forvaltning som bidreg til betre samfunnstryggleik

Temaovergripande tiltak

+

S2a

Tiltak: regionale myndigheter skal gjennom arbeidet sitt med rettleiing medverke til at alle kommunar tek i bruk anbefalt metodikk for ROS-analysar og ivaretak samfunnstryggleik i arealstrategiar i tilknytning til kommuneplanen sin samfunnsdel

Ansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet

Medansvarleg: kommunar, Innlandet fylkeskommune, nasjonale myndigheiter, utdanningsinsituasjoner

Tidsperspektiv: lang

Kostnad: låg

Naturfare og klimaendringar

+

S2b

Tiltak: arrangere regionvise samlingar for korleis NVEs Atlas og NVEs rettleiar for reguleringsplanar kan nyttast i kommunal forvaltning inkludert i arealplanlegging.

Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune og Statsforvaltaren i Innlandet

Medansvarleg: NVE

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S2c

Tiltak: klimarisiko inn som tema i kommunale og regionale ROS-analyser

Ansvarleg: kommunane

Medansvarleg: Innlandet fylkeskommune og Statsforvaltaren i Innlandet

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S2d

Tiltak: klimatilpassing i arealplanlegging*

Ansvarleg: kommunane, Innlandet fylkeskommune og Statsforvaltaren i Innlandet

Medansvarleg:

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S2e

Tiltak: kartlegge, vurdere og prioritere eksisterande infrastruktur etter konsekvens med tanke på sikring*

Ansvarleg: alle eigarar av infrastruktur

Medansvarleg:

Tidsperspektiv: lang

Kostnad: låg/middels

Matproduksjon og sjølvforsyning

+

S2f

Tiltak: utarbeide kommunale jordvernstrategiar. Kommunar med høgt omdisponeringspress på dyrka areal og høg andel av høgproduktive areal bør prioriterast

Ansvarleg: kommunane

Medansvarleg: Statsforvalteren i Innlandet, Innlandet fylkeskommune, næringsorganisasjonene med fleire

Tidsperspektiv: låg

Kostnad: middels (mogeleg med statleg støtte)

S2g

Tiltak: ta i bruk arealrekneskap med mål om følge utviklinga i arealbruken

Ansvarleg: kommunane

Medansvarleg: Innlandet fylkeskommune og Statsforvalteren i Innlandet

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: middels

S2h

Tiltak: støtte opp om tiltak som bidreg til at landbruket tilpasser seg og utnyttar eit endra klima, jf. til dømes landbruket sin klimaplan og "Regional plan for Klima, energi og miljø"

Ansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet

Medansvarleg: Innlandet fylkeskommune, kommunane, næringsorganisasjonene, Norsk landbruksrådgivning (NLR), Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) med fleire

Tidsperspektiv: kort/lang

Kostnad: middels/høg

S2i

Tiltak: sikre at det finst planar for prioritering av eksisterande ressursar ved knappheit/svikt. Dette bør òg innehalde ein plan for omlegging av eksisterande produksjonsevne*

Ansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet

Medansvarleg:

Tidsperspektiv: lang

Kostnad: låg/middels

Allmennfarleg smittsam sjukdom og smittevern

+

Shj

Tiltak: gjennomføre/oppdatere ROS-analyser og oppdatere planverket i kommunane i henhold til dette og gjeldande trusselvurderingar. Pandemiplanlegging. Kontinuitetsplanlegging. Massevaksinering*

Ansvarleg: kommunane

Medansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg/middels

Cybertryggleik og informasjonstryggleik

+

S2k

Tiltak: bruke interkommunale politiske råd for kunnskap og kompetansedeling innan cyber- og informasjonstryggleik

Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune

Medansvarleg: kommunane

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

Drikkevatn og avløp

+

S2l

Tiltak: sikre drikkevasskjeldene i arealplanlegging. Etablere hensynssoner rundt kjeldene

Ansvarleg: kommunane

Medansvarleg: Mattilsynet

Tidsperspektiv: lang

Kostnad: middels/høg

Transport på veg og bane

+

S2m

Tiltak: gjennomføre og følge opp tiltak frå ROS-analysar på veg- og banestrekningar i Innlandet

Ansvarleg: infrastrukturorgan

Medansvarleg:

Tidsperspektiv: lang

Kostnad: høg

Reiseliv og deltidsinnbyggjarar

+

S2n

Tiltak: samfunnstryggleik ved destinasjons- og fritidsbustadutvikling skal inngå i med arbeid ny regional rettleiar for utvikling av fritidsbustadar (rettleiar er tiltak i RP klima, energi og miljø)

Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune

Medansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet med fleire

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

Strategi 3: Sikre tilstrekkeleg og robust energiforsyning

Temaovergripande tiltak

+

S3a

Tiltak: sikre at kritiske samfunnsfunksjonar og infrastruktur blir prioritert ved bortfall av kraft (nødstraum, feilretting)

Ansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet

Medansvarleg: Fylkesberedskapsrådet, infrastruktureigarar

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: høg

Digital infrastruktur og kraftforsyning

+

S3b

Tiltak: utgreie behovet for eit felles regionalt system for overvaking og varsling av straumutfall. Dette skal vere uavhengig av netteigar og vere ein struktur for både beredskapsaktørar og befolkninga*

Ansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet

Medansvarleg: Innlandet fylkeskommune, NVE med fleire

Tidsperspektiv: lang

Kostnad: låg

S3c

Tiltak: koordinere samfunnsutviklingsarbeidet med ei oversikt over kraftsituasjonen i Innlandet der ein ser tilgang på kraft i samanheng med behov, elektrifisering og planar for utbygging. Tilgjengeleggjere kunnskap og nytte denne i plan- og utviklingsarbeid. Dette må ein sjå i samband med oppretting av regionalt energiforum (tiltak 3.4c) og arbeid gjort i Innlandsportefølgen.

Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune

Medansvarleg: Energiselskapa, kommunane, næringslivet, Statsforvaltaren i Innlandet med fleire

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S3d

Tiltak: Innlandet opprettar eit regionalt energiforum for å samordne og utvikle omstilling til, og produksjon av, fornybar energi og infrastruktur (tiltaket er òg omtala i RP Klima, energi og miljø)

Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune

Medansvarleg: relevante samarbeidsaktørar

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S3e

Tiltak: kartlegge og vurdere eigna område for lagring av fornybar energi. Vi skal vidare vurdere korleis batteri/energilagring kan bli nytta aktivt for å jamne ut raske variasjonar i energi frå sol- og vindkraftverk (tiltaket er òg omtala i RP Klima, energi og miljø)

Ansvarleg: energiselskapa

Medansvarleg: relevante samarbeidsaktørar

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: uviss

S3f

Tiltak: Innlandet skal vere pådrivar for å vurdere ny, og utvikling av eksisterande vasskraft, havvind, vindkraft på land, geotermisk varme, bioenergi og solkraft. Forskinga på kjernekraft må bli styrka slik at ein får avklart om kjernekraft kan vere ei løysing på framtidig kraftbehov (tiltaket er òg omtala i RP Klima, energi og miljø)

Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune

Medansvarleg: relevante samarbeidsaktørar

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: uviss

S3g

Tiltak: bidra til utviklinga av nasjonale stimuleringsordningar og tiltakslistar for energieffektivisering av bygg (tiltaket er òg omtala i RP Klima, energi og miljø)

Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune

Medansvarleg: Innlandsportefølgen, prosjektet "Klimavennlige bygg", ENOVA med fleire

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: høg

Cybertryggleik og informasjonstryggleik

+

S3h

Tiltak: legge til rette for ein arena for samhandling mellom leverandørane av kommunikasjon og energi i Innlandet

Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune og Statsforvaltaren i Innlandet

Medansvarleg: KDS med fleire

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S3i

Tiltak: sikre at digitale tenester som er knytt til kritiske samfunnsstrukturar er robuste nok til å motså eventuelle cyberangrep

Ansvarleg: fleire

Medansvarleg: Innlandet fylkeskommune, Statsforvaltar, kommunar og verksemdar i Innlandet

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

Drikkevatn og avløp

+

S3j

Tiltak: vidareutvikle samarbeidet kring arbeid med reservevatn og nødvatn i Innlandet

Ansvarleg: kommunar

Medansvarleg: Mattilsynet, Norsk vann med fleire

Tidsperspektiv: lang

Kostnad: høg

Strategi 4: Sikre og utvikle infrastruktur som toler framtidige ufordringar og tek vare på samfunnet sitt grunnleggande behov

Temaovergripande tiltak

+

S4a

Tiltak: politisk påvirkning for å få ein nasjonal gjennomgang av forsyningsberedskapen i Noreg (mat/vatn, drivstoff og energi), sett i lys av det Totalberedskaps-kommisjonen og Forsvarskommisjonen legg fram i sine rapportar i mai og juni 2023

Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune

Medansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet

Tidsperspektiv: kort/lang

Kostnad: låg

S4b

Tiltak: utarbeide oversikt over viktige kunst- og kultursamlingar og kulturmiljø som grunnlag for plan for sikring og beredskap av Innlandets kulturarv. Planen skal innehalde tiltak for merking med Blue-Shield-merke

Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune

Medansvarleg: Sametinget, museum, Riksantikvaren, bibliotek, Norsk Kulturarv, Fortidsminneforeningen med fleire

Tidsperspektiv: kort/lang

Kostnad: låg/middels

Naturfare og klimaendringar

+

S4c

Tiltak: syte for godt og jamnleg vedlikehald av eigen infrastruktur

Ansvarleg: infrastruktureigarar

Medansvarleg:

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: høg

S4d

Tiltak: vurdere nasjonalt eller regionalt utstyrslager for flaumvernustyr på sentrale punkt langs vassvegane i Innlandet*

Ansvarleg: bør avgjerast nasjonalt

Medansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet med fleire

Tidsperspektiv: lang

Kostnad: høg

Matproduksjon og sjølvforsyning

+

S4e

Tiltak: etablere "beredskapsplanar på gardsnivå" i kommunane i Innlandet. I dette høve må ein vurdere behovet for lager av utvalde produkt, som til dømes såkorn, gjødsel og diesel

Ansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet

Medansvarleg: Mattilsynet, kommunane, brannvesen, landbruksnæringa, Innlandet fylkeskommune med fleire

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S4f

Tiltak: følge opp og legge til rette for tiltak og prioriteringar for å sikre gjennomføring av nasjonal politikk for beredskapslagring av matkorn.

Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune

Medansvarleg: kommunane og Statsforvaltaren i Innlandet

Tidsperspektiv: lang

Kostnad: uviss

S4g

Tiltak: vurdere tiltak for å auke sjølvforsyningsgraden nasjonalt og regionalt, inkludert innsatsfaktorar*

Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune

Medansvarleg: Statsforvalteren i Innlandet

Tidsperspektiv: lang

Kostnad: uviss

Allmennfarleg smittsam sjukdom og smittevern

+

S4h

Tiltak: sikre smittevern hensyn i utbygging av nye lokale for til dømes tannklinikkar

Ansvarleg: infrastruktur eigarar og tenesteytarar

Medansvarleg:

Tidsperspektiv: lang

Kostnad: låg/middels

S4i

Tiltak: vurdere behovet for lager av utvalde produkt innan helsesektoren*

Ansvarleg: verksemdar som ytt helsehjelp

Medansvarleg:

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

Digital infrastruktur og kraftforsyning

+

S4j

Tiltak: spleiselag mellom private, utbyggjar og det offentlege for å sikre breiband der det er marknadssvikt og sikre redundans og diversitet i heile fylket

Ansvarleg: innbyggjarar, utbyggjarar og det offentlege

Medansvarleg:

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: middels/høg

S4k

Tiltak: sikre framtidig kapasitet i forsyninga av straum og bidra til auka kraftproduksjon

Ansvarleg: offentlege myndigheiter

Medansvarleg: NVE, Statnett, kommunar, Innlandet fylkeskommune, kraftprodusentar, nettselskap med fleire

Tidsperspektiv: lang

Kostnad: høg

Cybertryggleik og informasjonstryggleik

+

S4l

Tiltak: sikre at EKOM- og strauminfrastruktur ikkje blir påverka av flaumhendingar

Ansvarleg: NVE

Medansvarleg: KBO og EKOM-eigarar

Tidsperspektiv: lang

Kostnad: høg

Drikkevann og avløp

+

S4m

Tiltak: registrere og kartlegge vatn og avløpsnett

Ansvarleg: kommunane

Medansvarleg: Statsforvalteren i Innlandet, Mattilsynet

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: middels

S4n

Tiltak: auke fornyingstakten på ledningsnett

Ansvarleg: kommunane

Medansvarleg:

Tidsperspektiv: lang

Kostnad: høg

S4o

Tiltak: oppgradere dei større renseanlegga (sekundærrensing og ev. nitrogenrensing)

Ansvarleg: kommunane

Medansvarleg: Statsforvalteren i Innlandet

Tidsperspektiv: lang

Kostnad: høg

S4p

Tiltak: skilje overvatn frå avløpsnett. Rense overvatn der det er behov

Ansvarleg: kommunane

Medansvarleg:

Tidsperspektiv: lang

Kostnad: høg

S4q

Tiltak: fornye og sikre vasstårn

Ansvarleg: kommunane

Medansvarleg:

Tidsperspektiv: lang

Kostnad: høg

Transport på veg og bane

+

S4r

Tiltak: arbeide for statlege midlar til skredsikring på riks- og fylkesveg

Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune

Medansvarleg: andre fylkeskommunar, KS med fleire

Tidsperspektiv: kort/lang

Kostnad: høg

S4s

Tiltak: dei viktigaste lokale omkøyringsrutene må vere dimensjonert slik at dei tåler riksvegtrafikk/den trafikken dei skal avlaste. Finansiering av tiltak for å sikre dette, må avklarast nasjonalt

Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune

Medansvarleg: andre fylkeskommunar, Nye Veier AS og Statens vegvesen

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: middels

S4t

Tiltak: oppdatere og sikre betre datakvalitet i Nasjonal vegdatabank (NVDB)

Ansvarleg: vegeigarar

Medansvarleg:

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S4u

Tiltak: kontrollrekning av alle bruer eldre enn 50 år

Ansvarleg: vegeigarar

Medansvarleg:

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S4v

Tiltak: utarbeide sivil transportberedskapsplan for Innlandet

Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune

Medansvarleg: transportverksemdar, Fylkesberedskapsrådet med fleire

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

Strategi 5: Auke samarbeidet for å betre samfunnstryggleiken

Temaovergripande tiltak

+

S5a

Tiltak: gjennomføre fleire øvingar på tvers av organisasjonar og forvaltningsnivå i høve til risikobiletet, planane til øvningsutvalet i Innlandet. Dele erfaringar frå øvingane

Ansvarleg: Øvningsutvalet i Innlandet

Medansvarleg: beredskapsaktørane i Innlandet, frivillige organisasjonar, verksemdar, CyberRange med fleire

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: middels

S5b

Tiltak: tydeleggjere roller og ansvar i beredskapsarbeid*

Ansvarleg: kommunane og Statsforvaltaren i Innlandet

Medansvarleg: beredskapsaktørane i Innlandet

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S5c

Tiltak: kartlegge tilgjengelege beredskapsressursar lokalt og regionalt*

Ansvarleg: kommunane og regionane

Medansvarleg: beredskapsaktørane i Innlandet, verksemdar

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S5d

Tiltak: vere pådrivar for å vidareutvikle regionalt samarbeid der det er ønskeleg mellom kommunane, og kartlegge behov og mogelegheiter for felles beredskapsressursar*

Ansvarleg: kommunane

Medansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet og Innlandet fylkeskommune

Tidsperspektiv: låg

Kostnad: middels

S5e

Tiltak: implementere det nye nasjonale varslingsystemet (push-varslings) når dette er utvikla

Ansvarleg: uavklart ansvar pt.

Medansvarleg:

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: uviss

S5f

Tiltak: støtte og vidareutvikle felles arena for mottaks- og integreringsarbeid ved massetilstrøyming av menneske

Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune og Statsforvaltaren i Innlandet

Medansvarleg: kommunane, IMDI, UDI med fleire

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S5g

Tiltak: sikre at kommuner, regionale aktørar og nasjonale myndigheiter nyttar etablerte kommunikasjons- og samhandlingskanalar ved massetilstrøyming av menneske.

Ansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet

Medansvarleg: UDI, IMDI, Innlandet fylkeskommune og kommunar

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S5h

Tiltak: arbeide for å etablere ein felles digital plattform for raskt å skape ei felles forståing av situasjon og føremålstenleg ressursbruk ved hendingar

Ansvarleg: beredskapsaktørane

Medansvarleg:

Tidsperspektiv: kort/lang

Kostnad: høg

Naturfare og klimaendringar

+

S5i

Tiltak: inngå beredskapsavtaler med private aktørar om maskiner og arbeid ved hendingar

Ansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet

Medansvarleg: relevante beredskapsaktørar

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: middels

Matproduksjon og sjølvforsyning

+

S5j

Tiltak: auke merkemda på jordhelse (tilstand i jorda)

Etablere ei jordhelsesatsing i Innlandet (EU-mission: A soil Deal for Europe)

Ansvarleg: Biovalley, Innlandet fylkeskommune og Statsforvaltaren i Innlandet

Medansvarleg: landsbruksnæringa, forskning/utdanning og rettleiingstenesta

Tidsperspektiv: kort/lang

Kostnad: middels

Allmennfarleg smittsam sjukdom og smittevern

+

S5k

Tiltak: kartlegge moglegheitene for å utarbeide og vedlikehalde oversikt over privatpraktiserande tannlegar og fastlegar i Innlandet. Gjere desse tilgjengeleg for kommunane og fylkestannlegen

Ansvarleg: Statsforvalteren i Innlandet og Innlandet fylkeskommune

Medansvarleg: kommunar, privatpraktiserande tannlegar og fastlegar.

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S5l

Tiltak: arbeide for å etablere eit nasjonalt senter for krise-, pandemi- og legemiddelberedskap i Innlandet (Elverum).

Ansvarleg: Norsk senter for beredskap og helseindustri

Medansvarleg: Innlandet fylkeskommune med fleire

Tidsperspektiv: kort/lang

Kostnad: middels/høg

Cybertryggleik og informasjonstryggleik

+

S5m

Tiltak: Utvikle eit pilotprosjekt for å løfte cyberkompetanse med kommunane og undersøke behovet for eit felles rapporteringsvertøy for cyberhendingar

Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune og Statsforvaltaren i Innlandet

Medansvarleg: NTNU, Digital Innlandet, næringslivet med fleire

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: middels

S5n

Tiltak: vidareføre satsinga på CyberLand i henhald til vedtak i hovedutval for næring (PS 13/2023, 12. april 2023)

Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune, Gjøvikregionen utvikling og Lillehammer vekst

Medansvarleg: Cyberforsvaret, Statsforvalteren i Innlandet og NTNU Gjøvik

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: middels

Drikkevatn og avløp

+

S5o

Tiltak: legge til rette for ein arena og oppfordre til meir kunnskapsutveksling og erfaringsdeling innad og mellom regionar.

Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune

Medansvarleg: Statsforvaltaren Innlandet, Norsk Vann, Mattilsynet, NTNU

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

Transport på veg og bane

+

S5p

Tiltak: arbeide for å auke motstandskrafta mot uønskte hendingar i transportsystemet ved å tilrettelegge for omlasting av gods på veg og bane

Ansvarleg: nasjonale myndigheiter

Medansvarleg: Bane Nor, Innlandet fylkeskommune med fleire

Tidsperspektiv: lang

Kostnad: høg

Reiseliv og deltidssinnbyggjarar

+

S5q

Tiltak: kartlegge deltidssinnbyggaren som ressurs i lokalt beredskapsarbeid. Kva kan deltidssinnbyggaren bidra med?

Ansvarleg: destinasjonselskapa

Medansvarleg: kommunane

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S5r

Tiltak: vidareutvikle og styrke eit nasjonal senter for fjellredning i Innlandet (Lom)

Ansvarleg: Nasjonalt kompetansesenter for fjellredning

Medansvarleg: Innlandet fylkeskommune med fleire

Tidsperspektiv: kort/lang

Kostnad: middels

Forsvar og sivil/militært samarbeid

+

S5s

Tiltak: vurdere/invitere HV05 som deltakar i kommunale beredskapsråd

Ansvarleg: kommunane og HV05

Medansvarleg:

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S5t

Tiltak: erfaringsdeling som gir forventningsavklaringar og eit oppdatert planverk i eit totalforsvarsperspektiv*

Ansvarleg: Statsforvaltteren i Innlandet

Medansvarleg: beredskapsaktørane

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg

S5u

Tiltak: kartlegge og analysere Innlandet sin kapasitet til handtering av massetilstrømming av menneske basert på NATO sine grunnleggande krav til sivilsamfunnet i medlemslanda

Ansvarleg: Statsforvaltaren i Innlandet

Medansvarleg: relevante beredskapsaktørar

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: høg

S5v

Tiltak: Forsvarsforum Innlandet (jf sak FU 19/23) som politisk samarbeidsorgan mellom Innlandet fylkeskommune og forsvarskommunane Åmot, Elverum, Hamar, Lillehammer og Dovre. Forsvarsforum skal arbeide for å ivareta Innlandet sine interesser knytt til forsvarets aktivitet i Indre Østland

Ansvarleg: Innlandet fylkeskommune

Medansvarleg: forsvarskommunane Åmot, Elverum, Hamar, Lillehammer og Dovre.

Tidsperspektiv: kort

Kostnad: låg